

Prilike za (su)financiranje energetske tranzicije

Centralizirani programi EU-a

21. studenoga 2023. godine

1. Mogućnosti (su) financiranja iz centraliziranih programa EU-a

---

2. Instrument za povezivanje Europe – CEF

---

3. Inovacijski fond

---

4. LIFE program

1

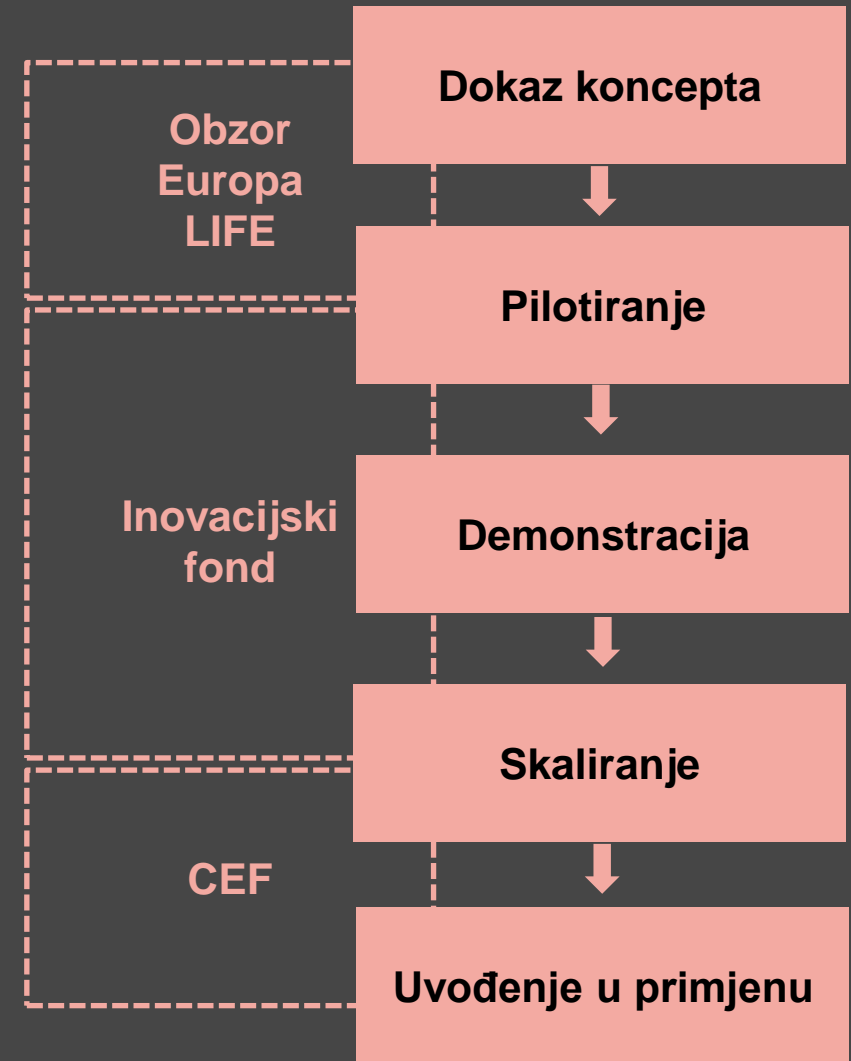
Mogućnosti (su) financiranja
iz centraliziranih programa
EU-a

Mogućnosti (su) financiranja iz centraliziranih programa EU-a

Odabrani izvori financiranja za projekte energetske tranzicije:

- LIFE
- Obzor Europa
- Inovacijski fond
- Modernizacijski fond
- Instrument za povezivanje Europe (CEF)
- ESI fondovi (Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond)
- Nacionalni izvori financiranja (FZOEU, MINGOR, MRRFEU)
- Tehnička pomoć za pripremu investicija (ELENA)

Ovi fondovi i programi imaju značajan **sinergijski kapacitet** kako međusobno, tako i s drugim fondovima Europske unije. Različiti izvori financiranja i financijski instrumenti mogu se koristiti za različite vrste projekata, od demonstracijskih pilot-projekata manjih razmjera do velikih infrastrukturnih projekata te u različitim fazama ili komponentama projekata.

2

Instrument za povezivanje
Europe – CEF

Instrument za povezivanje Europe – CEF

Connecting Europe Facility – CEF ključni je instrument financiranja EU-a za promicanje rasta, radnih mjesta i konkurentnosti putem ciljanih ulaganja u infrastrukturu na europskoj razini.

CEF pruža financijsku potporu za tri glavna sektora: **promet, energija i digitalni sektor.**

Potpore u sektoru energije usmjerene su na: poboljšanje interoperabilnosti energetske mreže preko granica i sektora, olakšavanje dekarbonizacije i osiguravanje sigurnosti opskrbe.

Financiranje će također biti dostupno za prekogranične projekte obnovljive energije.

Cilj

Opći cilj CEF-a 2021. – 2027. je izgraditi, razviti, modernizirati i dovršiti transeuropske mreže, ubrzati ulaganja i povećati financiranje iz javnog i privatnog sektora.

Alokacija

33,71 milijardi eura (promet: 25,81 milijardi eura, energija: 5,84 milijarde eura, digitalni sektor: 2,07 milijardi eura)

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva

**Modaliteti
dodjele**

Stope sufinanciranja razlikuju se ovisno o vrsti projekta. Detalji su objavljeni u pojedinačnim javnim pozivima.

**Prihvatljiva
područja
ulaganja**

Ciljano ulaganje u infrastrukturu u području transeuropskih mreža u prometnom, energetske i digitalnom sektoru.

Instrument za povezivanje Europe – CEF Energija

Instrument za povezivanje Europe – energija (CEF-E) ima alokaciju od 5,84 milijarde eura za:

- doprinos razvoju projekata od zajedničkog interesa koji se odnose na daljnju integraciju učinkovitog i konkurentnog unutarnjeg energetskeg tržišta, interoperabilnost mreža preko granica država i sektora, olakšavanje dekarbonizacije gospodarstva, promicanje energetske učinkovitosti i osiguranje sigurnosti opskrbe
- Olakšavanje prekogranične suradnje u području energije, uključujući obnovljivu energiju

Prekogranični projekti OIE

- Prekogranični projekti u području obnovljivih izvora energije (CB RES projekti) promiču prekograničnu suradnju između država članica te između država članica i zemalja izvan EU u području planiranja, razvoja i isplativog iskorištavanja obnovljivih izvora energije.
- CB RES projekti mogu olakšati integraciju OIE kroz npr. skladišta energije.
- CB RES projekti trebaju biti uspostavljeni mehanizmom suradnje kako je definirano u RED II.
- Kriteriji za CB RES projekte navedeni su u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2022/3422.
- Fokus je na projektima proizvodnje energije.
- Postupak se ponavlja svake godine.

Projekti od zajedničkog interesa

- Projekti od zajedničkog interesa (PCI) ključni su prekogranični infrastrukturni projekti koji povezuju energetske sustave zemalja EU.
- Namijenjeni su pomoći u postizanju EU ciljeva energetske politike i klime: pristupačna, sigurna i održiva energija za sve građane te dugoročna dekarbonizacija gospodarstva.
- Kriteriji za PCI/PMI navedeni su u Uredbi TEN-E. Relevantni kriteriji prihvatljivosti za svaku kategoriju infrastrukture navedeni su u članku 4. i prilogima I., II. i IV.
- Fokus je na infrastrukturnim projektima prekograničnog prijenosa energije.
- Postupak se ponavlja svake dvije godine.

Instrument za povezivanje Europe – CEF Energija

Prekogranična obnovljiva energija (CB RES) - ciljevi

- Doprinijeti zajedničkom planiranju, razvoju i isplativom iskorištavanju obnovljivih izvora energije
- Olakšati integraciju obnovljivih izvora putem postrojenja za skladištenje i pretvorbu energije
- Doprinijeti strateškom prihvaćanju inovativnih tehnologija obnovljive energije
- Promicati suradnju između država članica i trećih zemalja
- Doprinijeti ciljevima Europskog zelenog plana, kao i Pariškog sporazuma
- Doprinijeti klimatskim i energetske ciljevima za 2030. godinu, kao i dugoročnim ciljevima dekarbonizacije

Prekogranični projekti obnovljive energije imaju za cilj omogućiti troškovno učinkovitu primjenu obnovljive energije. Svaki projekt koji ispunjava kriterije može dobiti status prekograničnog projekta obnovljivih izvora energije (CB RES status) i time ući na popis projekata prihvatljivih za CEF financiranje (CB RES popis).

Očekuju se prijave za projekte koji promiču prekograničnu suradnju između država članica EU-a u području obnovljive energije, kao i projekte koji olakšavaju integraciju OIE putem skladišta energije i doprinose strateškom preuzimanju inovativnih tehnologija obnovljivih izvora energije i dugoročnom razvoju strategije dekarbonizacije EU.

CB RES projekti trebali bi pridonijeti proizvodnji obnovljive energije iz primjerice vjetrova na kopnu i na moru, solarne energije, održive biomase, energije oceana, geotermalne energije ili njihove kombinacije, njihovom povezivanju s mrežom i dodatnim elementima kao što su skladišta ili postrojenja za pretvorbu. CB RES projekti nisu ograničeni na sektor električne energije i mogu pokriti druge nositelje energije, kao i potencijalno povezivanje sa sektorima grijanja i hlađenja, pretvaranja energije u plin, skladištenja i transporta.

3

Inovacijski fond

Inovacijski fond

Inovacijski fond jedan je od najvećih svjetskih programa financiranja za demonstraciju inovativnih tehnologija s niskim udjelom ugljika.

Fond ima za cilj podržati tehnologije, poslovne modele i procese koji još nisu komercijalno dostupni, a predstavljaju revolucionarna rješenja ili su dovoljno zreli da budu spremni za demonstraciju na pretkomercijalnoj razini.

Provodit će se kroz redovite pozive za dostavu projektnih prijedloga tijekom trajanja Fonda, do 2030. godine.

Pozivi će biti podijeljeni u dvije kategorije:

Pozivi za male projekte (ukupni kapitalni izdaci projekta između 2,5 i 7,5 milijuna eura)

Pozivi za velike projekte (ukupni kapitalni izdaci projekta iznad 7,5 milijuna EUR)

Cilj

Komercijalna primjena inovativnih tehnologija, procesa ili proizvoda s niskim udjelom ugljika koji imaju značajan potencijal za smanjenje emisija stakleničkih plinova potrebnih za tranziciju EU-a na nisku razinu ugljika.

Alokacija

25 milijardi eura do 2030., ovisno o cijeni ugljika

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva

**Modaliteti
dodjele**

Detalji su objavljeni u javnom pozivu.

**Prihvatljiva
područja
ulaganja**

- Inovativna proizvodnja i korištenje obnovljive energije uključujući proizvodnju komponenti
- Hvatanje i korištenje ugljika (CCU) ili skladištenje (CCS)
- Energetski intenzivne industrije uključujući proizvode koji zamjenjuju one s intenzivnim udjelom ugljika
- Skladištenje energije uključujući pogone za komponente

Inovacijski fond

Inovacijski fond će se implementirati kroz redovite centralizirane pozive na dostavu projektnih prijedloga u razdoblju od 2020. do 2030. godine.

Pozivi će biti podijeljeni u dvije kategorije: pozivi za projekte malih razmjera te pozivi za projekte velikih razmjera.

Projekti malih razmjera

Ukupni kapitalni izdaci od 2,5 milijuna eura do 7,5 milijuna eura

Projekti velikih razmjera

Ukupni kapitalni izdaci projekta iznad 7,5 milijuna eura

U najavi je **Poziv na dostavu projektnih prijedloga za projekte velikih razmjera** (s rokom za prijavu u travnju 2024.), a očekivani hodogram aktivnosti je sljedeći:

Poziv za projekte velikih razmjera	
Objava Poziva	Jesen 2023.
Rok za prijavu	Proljeće 2024.
Objava rezultata	Jesen 2024.

Sredstva Inovacijskog fonda osigurat će se kroz aukciju **450 milijuna emisijskih dozvola**. Ovisno o cijeni ugljika, očekuje se da će Inovacijski fond iznositi više od **25 milijardi eura**.

Inovacijski fond

Kategorija	Sektor	Proizvod
Skladištenje energije, uključujući postrojenja za proizvodnju komponenata	Unutardnevno skladištenje energije	Električna energija
	Druge vrste skladištenja energije	Električna energija, grijanje / hlađenje, e-goriva, vodik
Inovativna proizvodnja i upotreba obnovljivih izvora energije, uključujući proizvodnju komponenata	Energija vjetra	Električna energija
	Solarna energija	Električna energija
	Hidroenergija / energija oceana	Električna energija
	Geotermalna energija	Električna energija, CHP
	Bio-električna energija	Električna energija, CHP
	Obnovljivo grijanje / hlađenje	Grijanje / Hlađenje
Energetski intenzivne industrije, uključujući proizvode koji zamjenjuju ugljično intenzivne	Biogoriva i biorafinerije	Biogorivo, proizvodi na biološkoj osnovi
	Cement i vapno	Cementno vapno, dolimeti, sinterirani dolimeti, ostali proizvodi od cementa ili vapna ili zamjenski proizvodi
	Staklo, keramika i građevinski materijal	Ravno staklo, staklene posude, staklena vlakna, ostali stakleni proizvodi, pločice, vatrostalni proizvodi, cigle, posuđe, sanitarije, ostali keramički proizvodi, mineralna vuna, gips i proizvodi od gipsa, ostali građevinski materijali
	Celuloza i papir	Kemijska celuloza, mehanička celuloza, papir i karton, sanitarni papir i papir za ubruse, ostali proizvodi od papira
Hvatanje i korištenje ili skladištenje CO ₂ (CCU i CCS)	Hvatanje, transport i skladištenje CO ₂	Transport i skladištenje CO ₂

4

LIFE program

LIFE program

Program za okoliš i klimatske akcije - LIFE je jedini program EU koji je u potpunosti posvećen okolišu i klimatskim promjenama.

Do danas je sufinancirano više od 4500 projekata s ukupnim doprinosom od oko 5,9 milijardi eura.

Korisnici su poduzeća, javna tijela i privatne neprofitne organizacije.

Ciljevi LIFE programa do 2027. godine:

- Postizanje pomaka prema održivom, kružnom, energetski učinkovitom gospodarstvu temeljenom na obnovljivoj energiji, klimatskoj neutralnosti te otpornosti
- Zaštititi, obnoviti i poboljšati kvalitetu okoliša, uključujući zrak, vodu i tlo
- Zaustaviti i preokrenuti gubitak bioraznolikosti i uhvatiti se u koštac s degradacijom ekosustava

Cilj

Financiranje aktivnosti u području zaštite okoliša, prirode i klime. Cilj je doprinijeti provedbi, ažuriranju i razvoju EU politika, kao i zakonodavstva u područjima okoliša, prirode i klime.

Dodjela

5,432 milijarde EUR (Okoliš: 3,488 milijardi EUR; Klima: 1,944 milijarde EUR)

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva, nabave i nagrade

**Modaliteti
dodjele**

Pojedinosti su objavljene u programima rada i javnom pozivu.

**Prihvatljiva
područja
ulaganja**

1. Program LIFE provodi se kroz četiri potprograma:
2. Priroda i biološka raznolikost
3. Kružna ekonomija i kvaliteta života
4. Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba
5. Prijelaz čiste energije

LIFE program

U novom programskom razdoblju i s budžetom od EUR 5,43 milijarde eura, program LIFE podijeljen je u dva područja:

Program Okoliš:

- potprogram Priroda i bioraznolikost
- potprogram Kružno gospodarstvo i kvaliteta života

Program Djelovanje u području klime:

- potprogram Ublažavanje i prilagodba klimatskih promjena
- potprogram Prijelaz na čistu energiju

Potprogram Prijelaz na čistu energiju

Cilj je podržati pomak prema čistoj energiji, posebno u regijama koje zaostaju i imaju poteškoća u apsorpciji sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova.

Poticat će ulaganja u projekte s posebnim naglaskom na energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije.

LIFE pomaže poduzećima da plasiraju svoje zelene proizvode, tehnologije, usluge i procese na tržište. Takvi projekti pilotiraju, demonstriraju ili testiraju inovativna rješenja u područjima poput ublažavanje klimatskih promjena, gospodarenje otpadom, kružno gospodarstvo, učinkovito upravljanje resursima itd.

Cilj je tranzicija na čisto, kružno, energetske učinkovito, niskougljično i klimatski otporno gospodarstvo, uključujući prijelaz na čistu energiju.

LIFE program

LIFE program osigurava bespovratna sredstva za sljedeće vrste projekata:

- **Projekti standardnih djelovanja** - projekti kojima se nastoje ostvariti specifični ciljevi programa LIFE
- **Strateški integrirani projekti** - projekti kojima se na regionalnoj, nacionalnoj ili transnacionalnoj razini provode okolišne ili klimatske strategije ili akcijski planovi, a zahtijevaju se posebnim zakonodavstvom ili politikom EU, osiguravajući uključenost dionika i promičući koordinaciju s još jednim izvorom financiranja
- **Projekti tehničke pomoći** - projekti kojima se podupire razvoj kapaciteta za sudjelovanje u drugim LIFE projektima, priprema za pristup drugim financijskim instrumentima EU ili reproduciranje rezultata iz drugih projekata financiranih iz LIFE ili drugih EU programa

Standardna stopa sufinanciranja za LIFE projekte postavljena je na **60% prihvatljivih troškova**. Prihvatljivi prijavitelji su poduzeća, javna tijela i privatne organizacije.

U kontekstu financiranja **tranzicije prema klimatskoj neutralnosti**, LIFE program:

- podržava **male projekte** čiji je cilj razmjena najboljih praksi i testiranje tehnologija malog opsega te ubrzava provedbu relevantnog zakonodavstva i politike EU-a
- **premošćuje jaz** između programa EU-a koji podupiru istraživanje i inovacije te onih koji financiraju implementaciju velikih razmjera
- olakšava razvoj i **razmjenu najbolje prakse** i znanja
- **jača kapacitete** i ubrzava provedbu okolišnog i klimatskog zakonodavstva i politika koje će olakšati klimatsku tranziciju
- **mobilizira financiranje** od drugih dostupnih izvora

LIFE program

Ublažavanje klimatskih promjena

Financiraju se:

- Aktivnosti za smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektorima izvan EU ETS-a, uključujući smanjenje upotrebe fluoriranih stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski omotač, kao na primjer:
  - Aktivnosti podrške prelaska na mobilnost nultih emisija, doprinos provedbi SUMP-ova i aktivnosti predviđenih Strategijom održive i pametne mobilnosti EU-a koje vode do značajnog smanjenja ovisnosti o fosilnim gorivima.
  - Dekarbonizacija necestovnih načina prijevoza, poticanje intermodalnosti i modalne promjene
- Radnje koje poboljšavaju funkcioniranje EU ETS-a i koje utječu na energetske intenzivnu industrijsku proizvodnju s velikim emisijama stakleničkih plinova
- Povećanje proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske učinkovitosti

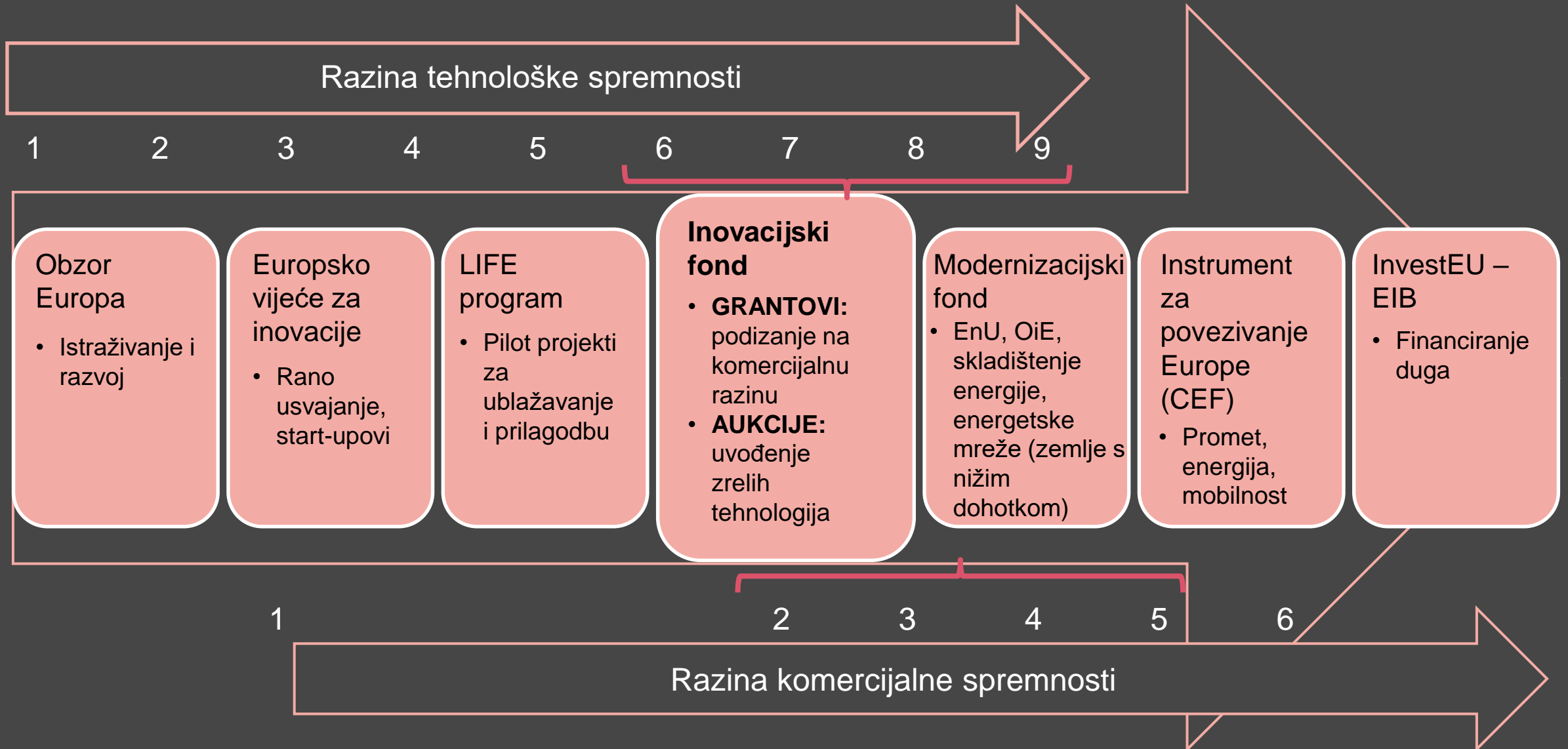
Natječaj se odnosi na **Projekte standardnih djelovanja**.

Maksimalna stopa sufinanciranja je **60%**.

5

Zaključno

Inovacijski fond

Hvala na pozornosti!

© 2023. PricewaterhouseCoopers Savjetovanje d.o.o. Sva prava pridržana. PwC se odnosi na hrvatsko društvo člana mreže, a može se ponekad odnositi na mrežu PwC-a. Svako društvo član mreže zasebna je pravna osoba. Cilj PwC-a u Hrvatskoj je izgraditi povjerenje u društvu i riješiti važne probleme. Činimo mrežu tvrtki u 156 zemalja s više od 295.000 ljudi koji se zalažu za pružanje kvalitetnih usluga na područjima revizije i računovodstvenog savjetovanja, poslovnog savjetovanja i poreznih usluga. Posjetite www.pwc.hr da biste doznali više i rekli nam što vam je važno.

